

to vsak je storiti dolžan! Če bode res vsak storil, kar more, potem se nam ni več bati tujih narodov; potem tvorimo pač nepredorno falankso, koja izide zmagonosno iz vsacega boja.

Posnemajmo velike narode, a posnemajmo jih le v tem, kar imajo lepšega, boljšega od nas!

Ustrašiti se nam ni treba, če bi prišlo komu na misel vpeljati v Ljubljani mesto večno nadušljivih, jetičnih fijakerskih kónj mehanične drezine ali električne vozove. Pač bi bili slobodno ponosni, če bi ustanovili ljubljanski mestni očetje ljudsko kuhinjo, v koji bi dobili vsi revni šolarčki brezplačnega dobrega kosila in nekaj nadzorstva v prostih urah. A o tem morda prihodnjič kaj več.

Pa da ne bi nikdar več ne čula grdih besed. „Tega mi Slovenci ne dosežemo, pa nam tudi ni treba!“

Danica.

Pesni.

Misli žalne in vesele
Kujem v pesniške okove,
Srce joče se in smeje,
In cveto mu pesni nove.

V pesnih si lahko poiščem
Vse, karkoli hčem imeti,
Če me solnce nadleguje,
Skromna luna mi prisveti..

In če srce mi boleha,
Kedar me življenje tare,
Iščem si takoj zdravila,
Čitam srečne pesni — stare.

Vida.

Materina dolžnost.

Kar so že vse stoletje učili največi pedagogi na polji človeške vzgoje v knjigah, tedaj vsem olikanim narodom naznanjali, to sedaj prodira v gluha ušesa, — resnica namreč, da se mora pričeti vzgoja deteta ravno tako zgodaj, kakor skrb za fizično življenje, to je takoj po rojstvu. Polagoma se opušča v družinah zastareli princip, da se duševna vzgoja otroka mora pričeti mnogo let pozneje nego telesna, morda še le s šestim letom. V prosep bodočega človeštva spoznali so zastarelo pedagoško mnenje. Razumni odgojitelji sedanjega časa spoznavajo, da ni telo in duh, vidno in nevidno, sedanje in večno na tej zemlji nikjer bolj tesno združeno, trdneje jedno v drugem zrasteno, kot v bitju človeške narave. Tedaj se prav tukaj drugo brez drugega ne more razvijati, da, še obstati ne, ne da bi bilo temu ali onemu delu v očito škodo.

Vresničenje te misli se kaže ravno v napredku, da se mali otroci pošiljajo v otroške varovalnice ali v otroške vrte itd., kateri sa ustanavljajo po raznih mestih in trgih, da se v teh mali otroci odgojujejo ne le telesno, temuč veliko bolj duševno. Nápak bi se seveda ravnalo, ko bi se odvzela družini vzlasti materi, prezgodnja skrb za vzbujanje in razvijanje duševnih moči otroka, ali da bi se preložila še le na drugo ali celo tretje leto. Dobro pravi vrli Schwarz v svojem sistemu otroške vzgoje: „Koliko nedostaja otroku sedanjega in prihodnjega veselja, kateremu ne pride nasproti v ljubezni goreče človeško obličje. Kaj oživi hitreje in blagonosno nagona ljubezni v njem, kot mili materni pogled in ljubeznjivi materni glas! Združenje obeh v oskrbi materni je gotovo najpopolnejše vzbujenje nebeškega v človeku“.

Tedaj duševno in telesno razvijanje prične naj se koj prve mesece, že prve tedne otrokovega življenja. Kako pa se najbolje in najprikladnejše vrši, uči čutečo mater lastno srce ali od večnega vsajeni nagon materna ljubezen.

Kaj ti je bila skrbna, ljubeča mati, gotovo ne pozabiš tudi v 60 letu svojega življenja. Ali ni pa tacih mater vedno manj? Ali ne preti moreči duh časa izruvati nežno cvetko pravega ženstva?

Ali ne vidiš večine mater v najnižih slojih našega naroda, da so preobložene z vsakdanjim delom in da se bojujejo za vsakdanji kruh in obstanek, vsled tega pa obubožajo na blaginji čutečega srca in se od prave nežne otroške odgoje vedno bolj odvrčajo, ker nimajo v to časa? Ali ne vidiš, kako „dame“ višjih stanov vsled samega lišpanja in vžitka zabav itd. ne morejo si prisvojiti občutka pravih materinih dolžnosti in hitijo, da ko je dete rojeno, ga oddajo hitro v popolno oskrbo večkrat lahkomišelnim pestunjam v največo škodo deteta in se za njega menijo vedno manj, ker imajo obilo obiskov, zabavnih družb itd. in vsled priprav za iste nimajo časa še pogledati dete? Ali ne vidiš, da odrasle hčere v družinah našega naroda ravno onega ne znajo, ali pa se jim komaj zdi, kar bodo morale v nekaj letih prevzeti, — vzvišene dolžnosti materine?

V prejšnjih manj zahtevajočih mirnemu družinskemu življenju prikladnejših časih, videle so odrasle hčere, kako skrbno je ljuba mati z mlajšimi sesticami ravnala in tako so imele vedno pred očmi vzgled brez posebnega pouka in so si pridobile čuteče srce in pojem važnosti maternega poklica. Čutile so, da so dolžne, pozneje na svojih lastnih otrocih ravno tako delati.

V sedanjih časih je precej drugače vzlasti v družinah nižjih slojev, težakov, tovarniških delavcev i. t. d. Vzglede zveste žrtvujoče matere ljubezni primanjkuje vedno bolj. Odrasle hčere služijo si vsakdanji kruh in skrb le za svoj nečimurni lišp v višjih krogih pa se morda zanimajo tudi za lepo tujo (kar je gotovo bolj moderno op. p.) literaturo in razne umetnosti in tako vstopijo v zakonski stan, ne da bi imele pojem o vzvišenih materinih dolžnostih.

Kako velike in odgovorne dolžnosti ima mati in kako nevarno je, le jedno lahkomišelnó zanemariti, ve isti, kdor hrepeni vzgojiti svojo deco zdravo, popolno, po-